

**College van Gedeputeerde Staten
Statenvoorstel**

DATUM	14-11-2017	NUMMER PS	PS2018BEM01
AFDELING	BDO	COMMISSIE	BEM
STELLER	F.T.M. (Francoise) Beugelsdijk	DOORKIESNUMMER	030-2582602
DOCUMENTNUMMER	81C22A37	PORTEFEUILLEHOUDER	Pennarts-Pouw

Titel : Nota Verbonden Partijen

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 4
Toelichting	pag. 5
Bijlage(n):	1

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Voorgeschiedenis

In 2009 heeft PS de huidige nota Verbonden Partijen vastgesteld. Sinds die tijd hebben zich op dit gebied een aantal ontwikkelingen voorgedaan:

- In 2013 is de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) opgericht. Het zwaarste samenwerkingsverband tot nu toe.
- In 2014 heeft GS een 217a onderzoek laten uitvoeren naar Verbonden Partijen.
- In 2015 is de herziene Wet Gemeenschappelijke Regelingen van kracht geworden.
- In 2015 is het Besluit Begroting en Verantwoording herzien.

Essentie / samenvatting

Dit alles leidt ertoe dat de huidige nota verbonden partijen niet meer voldoet.

De belangrijkste verbeteringen in de voorliggende nota verbonden partijen zijn:

1. Versterking van de kaderstellende en controlerende rol van provinciale staten (hoofdstuk 4, nota VP).
2. Versterken van de eigenaarsrol, naast de opdrachtgeversrol (hoofdstuk 5, nota VP).
3. Verbeteren van de informatiewaarde van de paragraaf verbonden partijen in de begroting en jaarrekening (paragraaf 4.5, nota VP).
4. Differentiëren van handelingsrepertoire op basis van aard en risicoprofiel van de verbonden partijen (hoofdstuk 5, nota VP).
5. Evalueren van verbonden partijen (hoofdstuk 6, nota VP).

Daarnaast gaat hoofdstuk 2 in op het aangaan van of toetreden tot een verbonden partij. Hierbij wordt aangegeven dat de wet een nadrukkelijke voorkeur aangeeft voor publiekrechtelijke samenwerking boven privaatrechtelijke samenwerking. Ook gaat de nieuwe nota VP uit van een vooronderzoek (businesscase) alvorens een verbonden partij aan te gaan.

Hoofdstuk 3 gaat in op de governance van onze verbonden partijen. In dit hoofdstuk wordt aangegeven dat de provincie Utrecht zeer terughoudend is met de deelname in directies, besturen en RvC's van privaatrechtelijke rechtsvormen.

Delegatie van de zienswijzeprocedure van PS naar GS (paragraaf 4.3 nota VP)

Dit lijkt tegenstrijdig met het doel om de kaderstellende rol van PS te versterken: PS stelt niet meer de zienswijzen op de begrotingen vast. Deze stap is echter bedoeld om de bestuurlijke drukte voor PS te verminderen, met behoud van de werkelijke kaderstelling.

Met de herziene WGR is er bij een aantal gemeenschappelijke regelingen een tweede moment ontstaan voor zienswijzeprocedure. Bij de begroting, maar ook bij de hieraan voorafgaande kadernota. Dit betekent een wezenlijke verzwaring van de bestuurlijke agenda van PS en dat terwijl in de meeste gevallen de eerder door PS gestelde kaders niet in het geding zijn. De meeste kadernota's en begrotingen van verbonden partijen passen binnen de financiële kaders van de meerjarenbegroting van de provincie en bevatten geen grote inhoudelijke wijzigingen. De inbreng van PS is dan marginaal.

Wanneer de door PS gestelde kaders niet in het geding zijn informeert GS PS door het toezenden van een statenvoorstel met de P&C-stukken, de zienswijze en een uitgebreide toelichting op de stukken en de zienswijze. In het geval de door PS gestelde kaders wel in het geding zijn verloopt de besluitvorming wel via PS.

Meetbaar / beoogd beleidseffect

Naast het weer voldoen aan wettelijke vereisten leidt deze nota verbonden partijen tot meer zicht/grip op de verbonden partijen.

Financiële consequenties

n.v.t.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid

Voorgesteld wordt de zienswijzeprocedure te delegeren van PS naar GS. Hierdoor kan bij PS het gevoel ontstaan dat ze meer op afstand komen te staan van de verbonden partijen.

Dit is echter niet wat beoogd wordt met het voorstel. De bedoeling is dat PS inhoudelijk even goed betrokken wordt, maar dat de besluitvormingsprocessen, zolang deze binnen de door PS gestelde kaders blijven, worden vereenvoudigd.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven

Ambtelijk is afgestemd waar het eigenaarschap van de verschillende verbonden partijen en het dossier VP het best belegd kunnen worden.

Effecten op duurzaamheid

n.v.t.

Voorgesteld wordt

1. De Nota Verbonden Partijen vast te stellen.
2. De bevoegdheid voor het indienen van zienswijzen op verbonden partijen te delegeren aan GS, mits dit binnen de door PS gestelde kaders valt.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 14 november 2017, afdeling BDO, nummer 81C22A36;

Gelezen de Nota Verbonden Partijen provincie Utrecht, geheel herziene versie 2017;

Overwegende de belangrijke bijdrage die verbonden partijen leveren bij het realiseren van de (beleids)doelstellingen van de provincie Utrecht;

Gelet op de wens van PS om haar kaderstellende en controlerende rol ten aanzien van verbonden partijen te versterken;

Besluiten:

1. De Nota Verbonden Partijen vast te stellen.
2. De bevoegdheid voor het indienen van zienswijzen op verbonden partijen te delegeren aan GS, mits dit binnen de door PS gestelde kaders valt.

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

1. Wettelijke grondslag

Artikel 158 PW
WGR

2. Beoogd effect

Naast het weer voldoen aan wettelijke vereisten leidt deze nota verbonden partijen tot meer zicht/grip op de verbonden partijen.

3. Effecten op duurzaamheid

n.v.t.

4. Argumenten

1. De nota verbonden partijen geeft invulling aan de adviezen van Concerncontrol en de Randstedelijke Rekenkamer.
2. De nota verbonden partijen geeft invulling aan de wijzigingen van de WGR en het BBV.

5. Kanttekeningen

Het delegeren van de zienswijzeprocedure van PS naar GS kan gevoelig liggen.

Voorgesteld wordt de zienswijzeprocedure te delegeren van PS naar GS. Hierdoor kan bij PS het gevoel ontstaan dat ze meer op afstand komen te staan van de verbonden partijen.

Dit is echter niet wat beoogd wordt met het voorstel. De bedoeling is dat PS inhoudelijk even goed betrokken wordt, maar dat de besluitvormingsprocessen, zolang deze binnen de door PS gestelde kaders blijven, worden vereenvoudigd.

6. Financiën

n.v.t.

7. Realisatie

n.v.t.

8. Juridisch

De nota Verbonden Partijen is gebaseerd op de Provinciewet, de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en het Besluit Begroting en Verantwoording

9. Europa

n.v.t.

10. Communicatie

De Nota Verbonden Partijen wordt niet actief gecommuniceerd.

11. Bijlagen

Nota Verbonden Partijen

Artikelsgewijze toelichting

1. Definitie Verbonden Partijen (§ 1.2)

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), wordt in de herijkte Nota verbonden partijen onder een verbonden partij verstaan: “een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft” (art. 1.b). Met een financieel belang wordt bedoeld: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, of een bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bestuurlijke betrokkenheid betekent vertegenwoordiging in het bestuur of het hebben van stemrecht.

Binnen deze definitie vallen onder anderen de Gemeenschappelijke Regelingen (b.v. RUD), verenigingen (b.v. IPO) en Vennootschappen (b.v. Vitens). Een gemeenschappelijke regeling ontvangt jaarlijks budget en kent een bestuursdeelname. Dit geldt ook voor de verenigingen. Het financieel belang in de vennootschappen bestaat uit een aandelenpakket. We kennen hierbij geen bestuursdeelname, maar wel stemrecht als aandeelhouder.

In bijlage E van de herijkte Nota verbonden partijen is het overzicht opgenomen van alle verbonden partijen van de provincie Utrecht, die voldoen aan de hiervoor beschreven definitie.

2. Delegatie zienswijzeprocedure (§ 4.3)

Belangrijke informatiebron voor PS over het reilen en zeilen van de verbonden partijen zijn de P&C-documenten: de jaarrekening, het jaarverslag (vaak gecombineerd), de (programma)begroting en voor een aantal verbonden partijen de kadernota. Tegelijkertijd zijn dit vaak omvangrijke, complexe en specialistische stukken, die veel vragen van de lezer. Daarom hebben we in de herijkte Nota verbonden partijen gekozen voor een vernieuwde aanpak, die de kaderstellende rol van PS waarborgt, de informatiepositie van PS waarborgt en die de bestuurlijke drukte vermindert. Hiertoe delegeert PS de behandeling van de P&C-stukken, inclusief de zienswijze-procedure, aan GS. GS informeert PS door het toezenden van een statenvoorstel met de P&C-stukken, de zienswijze en een uitgebreide toelichting op de stukken en zienswijze. Uitzondering op de delegatie van de zienswijzeprocedure aan GS is wanneer de P&C-documenten niet overeenkomen met de van toepassing zijnde kaders, zoals het meerjarenbeleidsplan of de budgetruimte / meerjarenbegroting van de provincie. In dat geval verloopt de besluitvorming wel via PS, middels een statenvoorstel. Op deze wijze beogen we de bestuurlijke druk bij PS te verminderen, zolang de kaders niet ter discussie staan. Hierdoor kan PS des te nadrukkelijker acteren als de kaders wel in het geding zijn.

3. Opdrachtgeverschap en eigenaarschap; handelingsperspectieven (§ 5.1 - 5.3)

Ten aanzien van onze verbonden partijen onderscheiden we de ‘opdrachtgeversrol’ en de ‘eigenaarsrol’.

- De opdrachtgeversrol kenmerkt zich door o.a. het formuleren en uitzetten van opdrachten, opstellen prestatie-indicatoren, maken van rapportageafspraken, bewaken van levering en budgetten, inhoudelijke afstemming en inhoudelijke ontwikkelingen.
- De eigenaarsrol kenmerkt zich door de focus op de continuïteit en toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de verbonden partij.

Onze verbonden partijen verschillen van aard, wat vraagt om verschillende aanpakken. In de herijkte Nota verbonden partijen onderscheiden we twee categorieën van verbonden partijen, met elk hun eigen ambtelijke inzet en handelingsprofiel:

- Categorie A verbonden partijen met een groot (inhoudelijk) belang en een aanzienlijk risico
Bij deze categorie is het van belang dat zowel de opdrachtgeversrol als de eigenaarsrol stevig zijn ingevuld. Deze rollen worden ambtelijk door verschillende personen vervuld. De ambtelijke eigenaar en opdrachtgever zijn gelijkwaardig aan elkaar en vullen elkaar aan. Zij bereiden samen de bestuursvergaderingen voor, voor de portefeuillehouder, evenals de bestuurlijke besluitvorming van de P&C-stukken. De opdrachtgever vertegenwoordigt het inhoudelijk belang.

- Categorie B verbonden partijen met een beperkt (inhoudelijk) belang en beperkt risico

Het belangrijkste kenmerk van deze verbonden partijen is het aandelenpakket en de dividenduitkering. Wij hebben als provincie geen inhoudelijk belang / opdrachtgeverschap. Dit staat los van het feit dat het aandeelhouderschap is ontstaan vanuit de maatschappelijke functie van deze verbonden partijen. In dit geval is enkel sprake van invulling van het eigenaarschap.

In bijlage E van de herijkte Nota verbonden partijen is bij iedere verbonden partij aangegeven onder welke categorie de betreffende verbonden partij is ondergebracht.

Bij de categorie B verbonden partijen is er voor gekozen de opdrachtgeversrol niet (afzonderlijk) specifiek in te vullen, met het oog op het ontbreken van een inhoudelijk belang voor de provincie. Hierdoor is het niet goed mogelijk om deze rol volwaardig in te vullen. Bestuurlijk gezien zijn de rollen van opdrachtgever en eigenaar niet gescheiden.

Op grond van de evaluatie van de werking van de herijkte Nota verbonden partijen, kan in een volgende coalitieperiode hierover anders worden besloten.